

Werkingsverslag 2017

OTA Vlaams-Brabant & Brussel vzw
Vooruitgangstraat 333/8, 1030 Schaarbeek
www.ota-vlaamsbrabant-brussel.be
info@ota-vlaamsbrabant-brussel.be

Met de steun van het **Agentschap
Jongerenwelzijn**

VISIE EN MISSIE	2
HET WERKJAAR 2017 IN CIJFERS	3
>INTERVENTIES	3
>> <i>Adviserend consult</i>	3
>> <i>Participatief consult</i>	3
>> <i>Tendensen in ‘interventies’ doorheen de tijd</i>	4
>DOSSIERS	4
>> <i>De nieuwe dossiers</i>	5
>> <i>De overgedragen dossiers</i>	7
>> <i>Tendensen in ‘dossiers’ doorheen de tijd</i>	7
>DESKUNDIGHEIDSBEVORDERING	8
>> <i>Kennisdeling binnen de jeugdhulp</i>	8
>> <i>Kennisdeling buiten de IJH</i>	8
>> <i>Uitwisseling studenten</i>	8
>NETWERKEN BINNEN DE JEUGDHULPVERLENING	8
>PARTNERS	9
PROJECTWERKING	10
DE ORGANISATIE	11
>TEAM	11
>> <i>Samenstelling team</i>	11
>> <i>Overleg en intervisie</i>	11
>> <i>Vormingen</i>	11
>ALGEMENE VERGADERING EN RAAD VAN BESTUUR	11
BIJLAGEN	12
VISIETEKST – OTA’S VLAANDEREN	12
METHODIEKEN	13
LIJST MET AFKORTINGEN	15

Het Besluit van de Vlaamse Regering (14 maart 2014) met betrekking tot de erkenning en de subsidiëring van de ondersteuningsteams, omschrijft onze opdracht als volgt:

‘een ondersteuningsteam stelt zich tot doel voor minderjarigen en hun context, waarbij elementen van interculturele of levensbeschouwelijke diversiteit een rol spelen, ondersteuning te organiseren voor de hulp- en dienstverlening die door de toegangspoort, de gemandateerde voorzieningen en de sociale diensten voor gerechtelijke jeugdbijstand wordt ingeschakeld of georganiseerd. De opdrachten van het ondersteuningsteam bestaan uit: ondersteuning door een consult te verzorgen en deskundigheidsbevordering door middel van coaching of vorming.’

OTA Vlaams-Brabant & Brussel¹ vertaalt bovenstaande opdracht naar hulpverleners die jongeren (en hun context) met een migratieachtergrond begeleiden, op volgende manier:

- We begeleiden processen in diversiteit: in partnerschap met de hulpverlener, exploreert en ondersteunt OTA de samenwerkingsrelatie tussen de hulpverlener en de jongere, beide met hun cultuurspecifieke context. We treden daarbij op als facilitator van effectieve communicatie doorheen het proces.
- We geven advies: OTA wil een referentiepunt zijn voor hulpverleners waar ze terecht kunnen met vragen over de hulpverlening aan jongeren en hun gezin met een migratiecontext.
- We ontwikkelen vorming: OTA zet in op vorming als preventieve ondersteuning. Daarbij is er aandacht voor het belang van cultuursensitieve zorg en voor ‘nieuwe’ vragen die ontstaan in een wereld in verandering. We werken samen met hulpverleners en experts om zo onze expertise continu bij te schaven en uit te bouwen.

Daarnaast willen we ook in onze werking de signaalfunctie opnemen: OTA engageert zich om samen na te denken en bij te dragen tot een (jeugd)hulpverlening waarin de verschillende manieren om in de wereld te staan, worden beschouwd als evenwaardig.

De doelstelling is om samen met de hulpverlener(s) en de jongere en zijn gezin uit te zoeken hoe de zorg zoveel mogelijk kan aansluiten bij de vragen, beleving, betekenisgeving,... kortom: het referentiekader. We gaan er van uit dat het referentiekader van een persoon met een migratiecontext bestaat uit een complex samenspel van migratiegebonden factoren, de maatschappelijke positie en de betekeniswereld. Op dezelfde wijze wordt ook de hulpverlening beïnvloed door de maatschappelijke context, de organisatiecultuur en de dominante visie op opvoeding en ondersteuning.

We vertrekken vanuit een analytische en reflectieve houding om de migratiegebonden, interculturele en levensbeschouwelijke vanzelfsprekendheden zichtbaar te maken waarbij ieders verhaal aandachtig wordt beluisterd zonder daarbij de verdediging op te nemen voor de ene of andere partij. We herkaderen daarna naar alle partijen zodat er een (nieuwe) verbinding kan komen tussen jongeren, hun gezin en de betrokken hulpverleners.

¹ OTA Vlaams-Brabant & Brussel onderschrijft de ‘visietekst OTA’s Vlaanderen’ (zie bijlage), die een resultaat is van overleg en samenwerking tussen de verschillende OTA’s.

Het werkjaar 2017 in cijfers

In wat volgt geven we een overzicht van de cijfergegevens volgens het aantal interventies en volgens de dossiers, alsook van de vormingsacties die werden ondernomen in functie van de deskundigheidsbevordering binnen de jeugdhulpverlening. Afsluitend sommen we de (expertise)netwerken op waarin we geparticipeerd hebben in het voorbije werkjaar.

>Interventies

OTA heeft als opdracht ondersteuning te verzorgen onder de vorm van een consult, waarbij er een onderscheid wordt gemaakt tussen een adviserend consult en een participatief consult.

>> Adviserend consult

Een adviserend consult houdt volgende acties in: een vraagverheldering, een eerste inschatting van de problematiek, het verstrekken van informatie, een doorverwijzing en/of het formuleren van een advies, in functie van de aangemelde vraag. Het consult kan zowel via telefoon of via e-mail georganiseerd worden en neemt gemiddeld een uur in beslag. Wanneer OTA de gestelde vragen zelf niet kan beantwoorden omwille van de specificiteit ervan, of weet heeft van een organisatie die specifiek rond het thema werkt, of geen mandaat heeft om binnen het dossier te werken, treedt het op als doorverwijzer. Door de goede kennis van de sociale kaart, is OTA goed geplaatst om gerichte en efficiënte doorverwijzingen te doen. In het voorbije werkjaar registreerden we **66** adviserende consulten voor zowel organisaties binnen de Rechtstreeks Toegankelijke Jeugdhulp (RTJ) als niet-Rechtstreeks Toegankelijke Jeugdhulp (nRTJ).

>> Participatief consult

Een participatief consult bestaat uit een dossierbespreking met de aanmelder en/of een verkennend, herkaderend (bemiddelings)gesprek met de aanmelder, de jongere en zijn context. Bij deze consultvorm kan de OTA-medewerker betrokken worden als procesbegeleider gedurende het volledige hulpverleningsproces. We gaan er daarbij van uit dat tijdens een participatief consult ook een vorm van coaching wordt aangeboden: tijdens een uitgebreide dossierbespreking met de hulpverlener of zijn team wordt stilgestaan bij de krachtbronnen en kwetsbaarheden van de cliënt maar ook bij hoe de hulpverlener zich verhoudt tot de problematiek. Op deze manier wordt er een informatie uitgewisseld die overdraagbaar is naar andere dossiers.

In 2017 ondersteunden we in **160** participatieve consulten binnen nRTJ

Onder participatieve consulten worden volgende interventies geplaatst:

- Dossierbespreking: we gaan in gesprek met de betrokken hulpverlener(s) over het dossier waarbij we op basis van de informatie hypothesen formuleren. Daarnaast peilen we ook naar de verwachtingen van de hulpverlener inzake verdere ondersteuning en bespreken we ons mandaat. De gemiddelde duur bedraagt anderhalf uur.
- Ondersteuning: we bemiddelen en herkaderen tijdens huisbezoeken of gesprekken op de dienst van de

PARTICIPATIEF CONSULT – nRTJ	
Werkvorm	Aantal
Dossierbespreking	43
Ondersteuning	105
Netwerkoverleg	12
Totaal	160

hulpverlener in aanwezigheid van de jongere en zijn context. De gemiddelde duur bedraagt anderhalf uur.

- Netwerkoverleg: we bemiddelen en herkaderen tijdens een overleg met de jongere en zijn context en de betrokken hulpverlener(s). De gemiddelde duur bedraagt anderhalf uur.

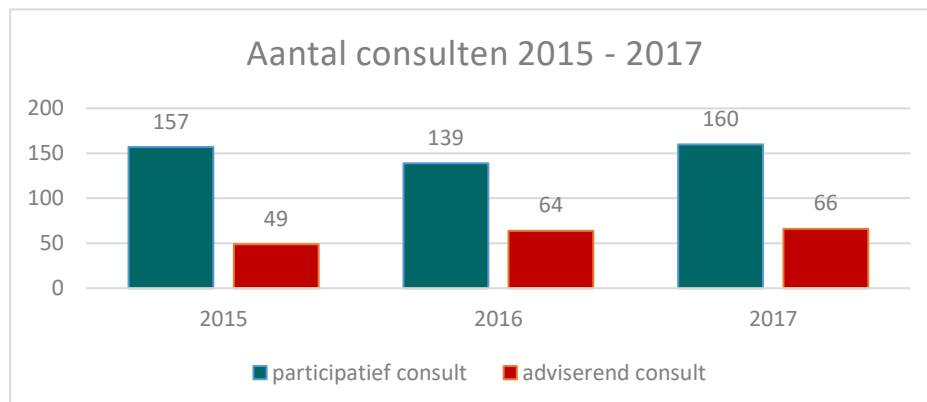
Na een participatief consult wordt feedback gegeven onder de vorm van een verslag dat wordt bezorgd aan de betrokken hulpverleners. Hierin formuleren we ook (vrijblijvend) advies voor de verdere begeleiding.

Belangrijk te vermelden is dat we de participatieve consulten (nRTJ) betreffende een jongere in een asielprocedure of een jongere die erkend werd op basis hiervan, meerekenen in de cijfers van de structurele werking. Reeds vóór het toekennen van de projectwerking voor de specifieke doelgroep van 'vluchtelingen' behoorden deze dossiers immers tot onze caseload. Vandaar de keuze voor deze aanpak in het verwerken van de gegevens.

Een klein aantal (**8**) consulten vond plaats binnen het kader van dossiers die verbonden zijn aan de RTJ. In elk van deze gevallen werd tijdens een teamvergadering de afweging gemaakt of het een meerwaarde zou zijn dat OTA binnen het meer preventieve luik van de hulpverlening zou deelnemen aan een dossierbespreking.

>>Tendensen in 'interventies' doorheen de tijd

Wanneer we de cijfers vergelijken met de voorbije jaren, zien we een duidelijke stijging in het aantal participatieve consulten tegenover 2016 en een beperkte stijging tegenover 2015, het aantal adviserende consulten blijft ongeveer gelijk over de verschillende jaren.

>Dossiers

Binnen het kader van de structurele opdracht ondersteunden we het voorbije werkjaar in **82** dossiers, waarvan **68** nieuwe aanmeldingen en **14** overgedragen of heraangemelde dossiers.

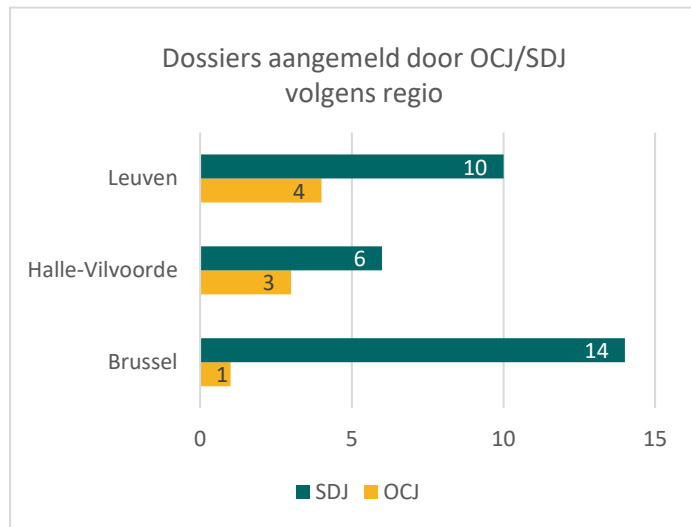
Hieronder geven we een overzicht in cijfers van de dossiers waarin we in het voorbije werkjaar betrokken werden. We leggen daarbij verschillende registratiegegevens naast elkaar om de verdeling te schetsen tussen de dossiers volgens de verwijzers en de regio's, de aanmelders, de verdeling jongen-meisje-gezin en leeftijden. Daarnaast geven we een overzicht van herkomst en het aantal keren dat we beroep deden op de sociale tolkdienst.

>>De nieuwe dossiers

Volgens verwijzer en regio

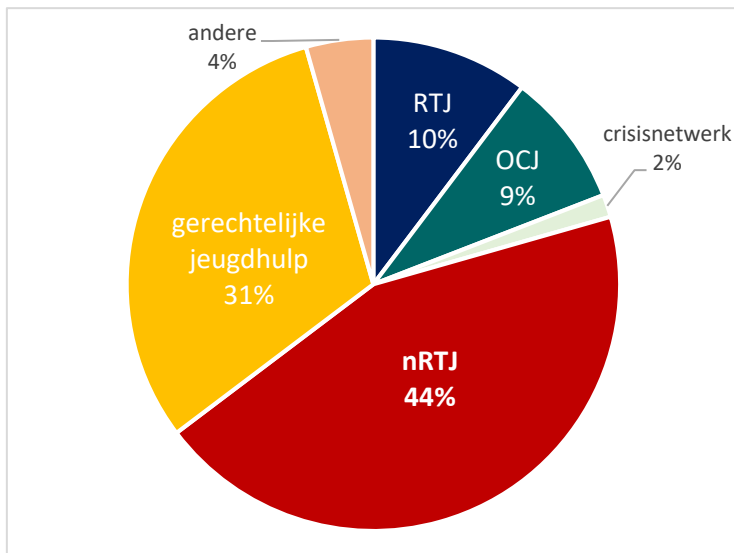
Wanneer we kijken naar de **68** dossiers die in 2017 werden aangemeld, zien we dat 38 van de aangemelde dossiers zijn verbonden aan het OCJ (14%) en de SDJ (52%). Omdat we uit de cijfers kunnen lezen dat er 58 dossiers zijn die tot de nRTJ behoren, weten we dat er in 20 dossiers geen informatie werd verzameld over de verwijzer.

Wanneer we kijken naar arrondissement is er een verschil tussen de regio's: de meeste dossiers worden aangemeld vanuit Brussel, het kleinste aantal vanuit Halle-Vilvoorde.

Volgens aanmelder

Aanmelder		Aantal dossiers
nRTJ	Begeleidingstehuis	8
	Crisishulp aan huis	1
	Dagcentrum	1
	Gemeenschapsinstelling	2
	Multifunctioneel centrum	4
	Gemandateerde voorziening (OCJ/VK)	6
	Onthaal en Behandelingscentrum	1
	Onthaal-, observatie- en oriëntatiecentrum	9
	Pleegzorgdienst	2
	Gerechtelijke Jeugdhulp (SDJ)	21
	Thuisbegeleidingsdienst	3
RTJ	Dagcentrum	3
	CAW/JAC	1
	CKG	2
	CLB	1
Andere (VAPH, ...)		3
Totaal		68

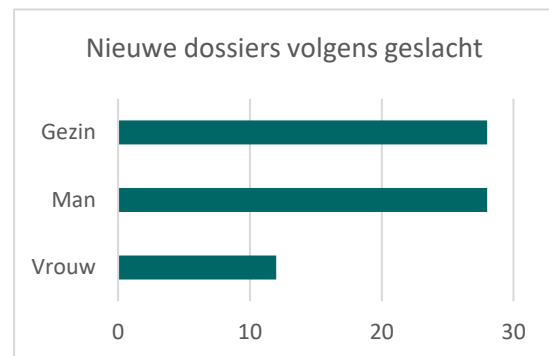

Het diagram hiernaast toont ons dat het grootste aantal dossiers wordt aangemeld vanuit het SDJ en vanuit de voorzieningen binnen de nRTJ. Een klein percentage wordt aangemeld vanuit de gemandateerde voorziening. We kregen ook dossiers vanuit de RTJ maar indien de dossiers verbonden waren aan thema's als 'radicalisering' of 'vluchtelingen crisis', werden deze ondergebracht bij de cijfers van de projectwerking. Dit kan een verklaring zijn voor het beperkt aantal aanmelders binnen de RTJ.

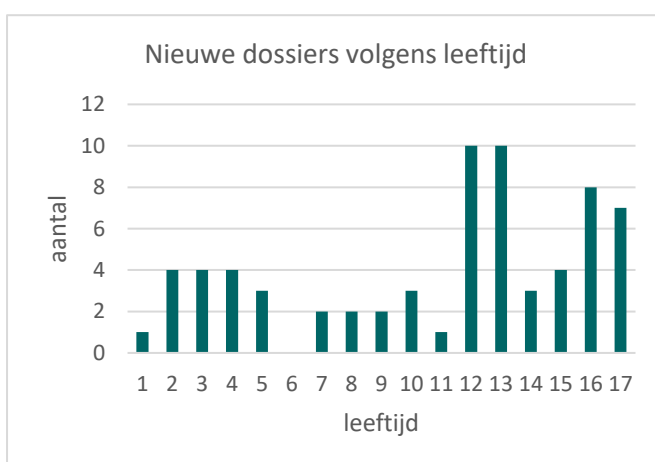
Volgens geslacht

Er werden evenveel dossiers geregistreerd onder 'man' als onder 'gezin'. In vergelijking met de voorbije jaren zien we dus een stijging van 'jongens'. Een deel van de verklaring ligt in het feit dat er meer niet-begeleide minderjarigen (NBM) werden aangemeld en dit zijn vaker jongens.

Wanneer een dossier wordt geregistreerd als 'gezin', wordt het dossier ingebracht op naam van het jongste kind.

Volgens leeftijd

Volgens de grafiek is de grootste groep jongeren die werd aangemeld tussen de 12-13 jaar en de 16-17 jaar. Door de manier van registreren is er een vertekend beeld wat betreft de jongere kinderen: bij een gezin wordt het dossier geregistreerd op het jongste kind waardoor er een hoger aantal jonge kinderen in de cijfers terecht komen. Dit laat ons niet toe om een correcte interpretatie te maken. We proberen hier het volgende jaar rekening mee te houden bij de registratie.

Volgens herkomstland

In de nieuwe dossiers vinden we in totaal **29 verschillende herkomstlanden** terug, wat ons sterkt in de visie om geen etnische matching² toe te passen.

Om de taalbarrière op te heffen doen we beroep op een tolk. De interculturele bemiddelaars in het team beheersen meerdere talen (Arabisch Modern, Arabisch Maghrebijns, Berbers, Engels, Frans, Spaans) maar zelfs indien de interculturele bemiddelaar de taal van de cliënt machtig is, bekijken we of het al dan niet noodzakelijk is om een tolk in te schakelen zodat we er ons kunnen van verzekeren dat de interculturele bemiddelaar zich volledig kan focussen op het herkaderen en bemiddelen. In 2017 deden we **44** keer beroep op een sociaal tolk.

Voor de aanvraag van tolken werken we samen met de dienst sociaal tolken en vertalen van het Agentschap integratie en inburgering voor gesprekken die doorgaan in de provincie Vlaams-Brabant, en Brussel Onthaal, voor de gesprekken die doorgaan in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

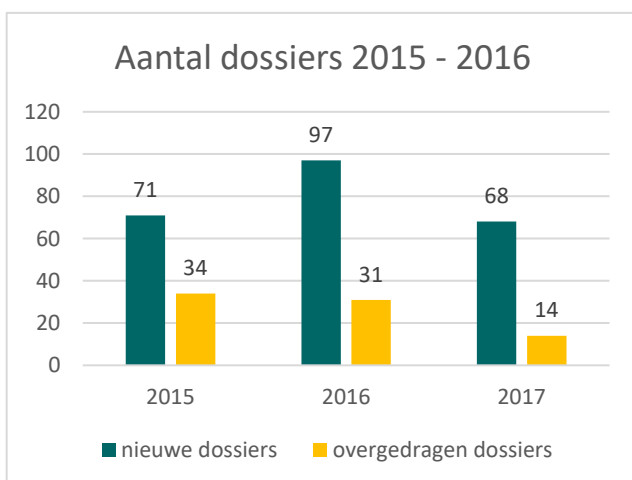
>>De overgedragen dossiers

Er werden **14** dossiers overgedragen of opnieuw aangemeld. Door de ingebruikname van het nieuwe registratieprogramma werden alle dossiers waarin er in 2017 geen beroep werd gedaan op ons, afgesloten. De voorbije jaren werden enkel de dossiers waarin we het jaar ervoor geen aanmelding kregen op non-actief gezet (dossiers werden dus pas afgesloten wanneer er gedurende 1 jaar geen opvolging meer was). Dit verklaart de daling in het aantal overgedragen dossiers.

Bij de overgedragen dossiers merken we dat OTA bij doorverwijzing van de jongere naar een andere organisatie en/of voorziening niet in eerste instantie betrokken wordt maar pas wanneer de begeleiding in een latere fase is, waarbij er vaak sprake is van een 'crisis' op het moment dat onze dienst opnieuw betrokken wordt.

Jaar aanmelding	Aantal
2010	1
2014	3
2015	2
2016	8
Totaal	14

>>Tendensen in 'dossiers' doorheen de tijd

Wat het aantal dossiers betreft, zien we in vergelijking met de voorbije jaren een duidelijke daling in het aantal dossiers waarin we actief zijn. Een deel van de verklaring schuilt in het feit dat een adviserend consult in het nieuwe registratieprogramma niet meer geregistreerd wordt als 'dossier' maar als 'consult'. Enkel situaties waar sprake is van een participatief consult, worden geregistreerd als 'dossier'. Deze verklaring wordt ook gestaafd door het feit dat er ondanks de daling in het aantal nieuwe dossiers, geen daling is in het aantal participatieve consulten, wel integendeel.

² Bij etnische matching wordt een intercultureel bemiddelaar gezocht met dezelfde etnische achtergrond als de cliënt.

>Deskundigheidsbevordering

De organisatie kiest ervoor om in een context waarin superdiversiteit een nieuwe realiteit wordt, te investeren in deskundigheidsbevordering en uitwisseling van expertise tussen hulpverleners. De vorming en/of coaching gebeurt steeds op maat van de vragen die er leven bij de deelnemers en we zetten daarbij ook in op uitwisseling.

Wat betreft de vormingen, verwijzen we hierbij ook naar het hoofdstuk 'projectwerking': daar maakten we een oplistings van de vormingen die we in 2017 verzorgden rond het thema 'radicalisering, een complex verhaal' omdat de expertise rond het thema gedragen wordt binnen de structurele werking.

>>Kennisdeling binnen de jeugdhulp

23/1	Vormingsvoormiddag en workshop 'Opgroeien en opvoeden in een migratiecontext'	STOP 4-7 Vlaanderen
20/3	Workshop 'Opvoeden en opgroeien in een migratiecontext: visies op mensen met een beperking'	MPC Sint-Franciscus
28/9	Lunchsessie 'Wereldbeelden en Sub-Sahara Afrikaanse gezinnen'	Consulenten OCJ en SDJ Brussel

>>Kennisdeling buiten de IJH

09/1	Gastcollege 'interculturele bemiddeling'	Hoger Instituut voor Gezinswetenschappen
03/2	Uitwisseling 'Druggebruik en cultuursensitieve zorg'	MSOC Vilvoorde
23/11	'Brusseldagen' kennismaking met de werking van OTA Vlaams-Brabant & Brussel, belang van cultuursensitieve zorg	Erasmus Hogeschool

>>Uitwisseling studenten

- 8/2 - 3/3: Begeleiding stagiaire tijdens een observatiestage, Erasmus Hogeschool.
- 31/3: Interview met studente criminologie m.b.t. het thema 'radicalisering'.
- 29/4: interview door master Sociaal Werk, Sociaal-beleid (KUL) over OTA en de werking
- 9/5: Interview met studente criminologie m.b.t. het thema 'straatcultuur'.

>Netwerken binnen de jeugdhulpverlening

OTA Vlaams-Brabant en Brussel heeft de opdracht om deel te nemen aan netwerken binnen de jeugdhulpverlening die een breed aanbod rond interculturele bemiddeling en jeugdhulp realiseren.

- Structurele overlegorganen binnen de IJH:
 - o BIKA: 2/6, 18/12
 - o Overlegplatform Bijzondere Jeugdbijstand Vlaams-Brabant en Brussel: 24/3
 - o IROJ Brussel: onze medewerkster Itsen Gonzalez neemt als afgevaardigde van het Minderhedenforum deel aan het IROJ Brussel waar ze de doelgroep van ECM vertegenwoordigt.
- Stuurgroep projectwerking: 2/2, 21/4, 8/6

In het kader van het project 'cultuursensitief vormen en sensibiliseren ter ondersteuning van de impact van de vluchtelingen crisis en radicalisering op de integrale jeugdhulp' werd er vanuit het Agentschap Jongerenwelzijn een stuurgroep opgericht waarbij de verschillende partners uitwisselen over de stand van zaken.

- Eén gezin, één plan: 16/10, 18/10, 27/10, 9/11, 1/12, 13/12
OTA schreef zich in de verschillende samenwerkingsverbanden (Brussel, Halla-Meise-Vilvoorde, Hageland) in om ondersteuning te bieden vanuit cultuursensitief perspectief. Daarbij namen we ook deel aan een aantal werkgroepen. van 'één gezin, één plan' om de ervaring en expertise

>Partners

Het voorbije werkjaar hebben we nauw samengewerkt met een aantal partners, waarbij we de uitwisseling ervaren als een rijkdom.

In de eerste plaats betreft het de samenwerking met de collega-OTA's, in 2017 kwamen we verschillende keren samen:

- Coördinatorenoverleg: 3/2, 9/3, 20/4, 8/5, 1/6, 19/6, 25/9, 26/10, 14/12
- IPO (interprovinciaal overleg): 18/5, 28/11

Daarnaast werkten we samen rond volgende acties:

- Overleg met Agentschap Jongerenwelzijn: 16/2, 28/6, 5/10
- Overleg voorzitters: 4/5, 26/10

Projectwerking

In 2017 kreeg OTA Vlaams-Brabant & Brussel verschillende projectsubsidies toegekend:

- Het Agentschap Jongerenwelzijn voorzag extra middelen voor de vier OTA's in Vlaanderen in het kader van het project 'cultuursensitief vormen en sensibiliseren ter ondersteuning van de impact van de vluchtelingencrisis en radicalisering op de integrale jeugdhulp'.
- VGC kende in het kader van het project 'Superdiversiteit in welzijn en onderwijs' middelen toe om in te zetten op cultuursensitieve zorg binnen de Brusselse Brede Instap.
- Het Brussels Gewest ondersteunde bij de uitbouw van acties rond het thema 'Radicalisering' binnen het project 'Samenleven in diversiteit'. De coördinatie en aansturing van het project gebeurde vanuit het Brussels Observatorium voor preventie en veiligheid.

Voor meer informatie over het verloop van de projectwerkingen, verwijzen we naar de desbetreffende werkingsverslagen.

>Team

>>Samenstelling team

Het team bestond in 2017 uit 2,5 VTE:

- Katrien Lauwereys neemt de functie van coördinator op in combinatie met bemiddelings- en vormingsopdrachten. Zij volgde een opleiding als master in de klinische psychologie en werkt voor OTA Vlaams-Brabant & Brussel sinds 2010. Eind 2017 werd ze omwille van zwangerschap door Itsen Gonzalez vervangen.
- Itsen Gonzalez startte in maart 2015 en heeft een opleiding als master in de criminologische wetenschappen. Ze neemt de functie op van stafmedewerker vorming en bijkomend als ICB.
- Nora Assakali werd in mei 2016 aangeworven voor een halftijdse functie als intercultureel bemiddelaar. Ze volgt momenteel een opleiding sociaal werk.

Met projectmiddelen werd het team nog uitgebreid met 2,5 VTE.

>>Overleg en intervisie

Teamvergaderingen worden wekelijks georganiseerd op maandagvoormiddag.

Voor intervisie van de medewerkers werd samengewerkt met Dhr. Redouane Ben Driss (psycholoog, medewerker bij CGG Brussel – steunpunt CSZ).

>>Vormingen

In 2017 volgden de teamleden van OTA volgende vormingen:

- 30/1: Transculturele aspecten en condition migrante, RINO (Amsterdam) (driedaagse vorming)
- 3/2: Indirect bemiddelen, Sociale School - Gezondheid en Welzijn (tweedaagse vorming)
- 19/4: Islamitische visies op relatie en opvoeding, HIG (driedaagse vorming)
- 5/5: Eergerelateerd geweld, Openbaar Ministerie i.s.m. IGMV en vzw INTACT
- 22/5: Beeldvorming en Migratie, Kif Kif
- 12/6: EXIT extremism conference, Ufungu
- 8/7: Verbindende communicatie, Orbit VZW
- 7/11: Trauma en veerkracht bij kinderen met een migratie- en vluchtelingenachtergrond, HIG
- 17/11: Polarisatiemanagement, Kazerne Dossin
- 12/12: Identiteitsvorming in islamitische gezinnen, Khadija Aznag voor Citizenne

>Algemene Vergadering en Raad van Bestuur

De Algemene vergadering bestaat uit volgende leden:

- Mathieu Voets, voorzitter
- Sigrid Arents, lid van de raad van bestuur
- Khadija Aznag, lid van de raad van bestuur
- Lut Cloetens, lid van de raad van bestuur
- Jessy Le Roy, lid van de raad van bestuur
- Stefaan Pleysier, lid van de raad van bestuur
- Patrick Swyngedouw, lid van de algemene vergadering
- Isabel Van Maele, lid van de raad van bestuur

De vergaderingen van de Raad van Bestuur gingen door op 6/2, 27/3, 29/5, 12/9, 24/10 en 12/12. De Algemene Vergadering vond plaats op 29/5/2017.

Visietekst – OTA's Vlaanderen

De Ondersteuningsteams Alloctonen (OTA) werken aan een samenleving waar kinderen en jongeren zich, ongeacht hun origine en achtergrond, verbonden voelen met de verschillende leefwerelden waarin ze zich bewegen. We willen dat jongeren zich thuis voelen en volwaardig deelnemen aan de samenleving. We menen dat cultuursensitief handelen integraal deel uitmaakt van een kwalitatieve jeugdhulp. OTA ondersteunt professionele hulpverleners uit de integrale jeugdzorg om dit te realiseren.

BRUGGEN BOUWEN

OTA bouwt bruggen tussen jongeren, ouders en alle hulpverleningspartners met wie ze te maken krijgt. Door zichtbaar te maken aan wat eigen is aan de verschillende wereldbeelden en opvoedingslogica's, werken we aan wederzijds vertrouwen, respect, begrip en erkenning.

MEERZIJDIG PARTIJDIGE BEMIDDELING

We werken vanuit meerzijdige partijdigheid, waarbij we ons in de schoenen van alle betrokkenen verplaatsen. OTA is een meerwaarde voor de hulpverlening door meertalige hulpverleners in te zetten, getraind in interculturele bemiddeling en gespreksvoering. Waar nodig werkt OTA samen met vrijwilligers met uiteenlopende culturele en etnisch-religieuze achtergronden.

DIALOOG VOEDEN

OTA voedt de interculturele dialoog zodat de communicatie helder verloopt en de opdracht van de hulpverlening duidelijk is. We willen er mee voor zorgen dat hulpverlening de gezinnen tijdig bereikt en daadwerkelijk als hulp ervaren wordt.

VERBREDEN EN VERBINDEN

OTA wil de westerse vanzelfsprekendheden in de dominante opvoedings- en hulpverleningsmodellen zichtbaar maken, nuanceren en verbreden. We stimuleren hulpverleners en cliënten (zowel jongeren als ouders) om met andere zienswijzen kennis te maken en verbinding te maken met elkaar. Via het aanreiken van informatie, coaching en vorming geven we advies over wat werkt en wat haalbaar is binnen een hulpverleningstraject met de cliënt.

SIGNALEREN EN SENSIBILISEREN

We zien het als onze taak om aandachtspunten op het vlak van toegankelijkheid van de jeugdhulpverlening te signaleren aan alle betrokken actoren. OTA denkt na over uitdagingen binnen de superdiverse samenleving. Vanuit onze expertise willen we wegen op innovatie en relevante beleidsvoering.

MISSIE OTA'S VLAANDEREN

OTA organiseert ondersteuning via advies, bemiddeling, coaching en vorming voor hulpverleners uit de integrale jeugdhulp die jongeren met een migratieachtergrond begeleiden. We werken vanuit meerzijdige partijdigheid waarbij we de communicatie tussen de jongere, zijn context en de betrokken hulpverlening willen optimaliseren opdat de jeugdhulp maximaal toegankelijk en doeltreffend is voor deze maatschappelijk kwetsbare cliëntgroep.

Methodieken

Om een optimale ondersteuning te kunnen realiseren tijdens een participatief consult heeft het ondersteuningsteam verschillende methoden, waarvan de bemiddeling de meeste gebruikte en specifieke is.

We gaan achtereenvolgens in op de methodiek van verkenning en herkadering en de bemiddeling. Tijdens één dossier kunnen er verschillende methoden aan bod komen die door elkaar gebruikt worden.

Verkennen en herkaderen

'Verkennen' en 'herkaderen' zijn twee aspecten die onlosmakelijk met elkaar verbonden zijn. Deze begrippen worden ontleend aan het systeemdenken; de ondersteuningsteams hebben deze begrippen overgenomen maar focussen hierbij op de specifieke impact van de cultureel en intercultureel bepaalde mechanismen.

Tijdens aparte gesprekken worden a.d.h.v. concrete vragen verschillende specifieke factoren en aspecten verkend, die het cliëntsysteem met een migratie-achtergrond kunnen beïnvloeden.

De betekenissen die mensen geven, worden tijdens de verkenning van hun vanzelfsprekendheid ontdaan door aanvullende informatie te geven, vragen te stellen, andere betekenissen te opperen, en door feiten in een andere context te plaatsen. Dit wordt het 'herkaderen' genoemd.

Gaandeweg wordt ook het conflict verkend en herkaderd. De bemiddelaar gaat op zoek naar de aanwezige tegenstellingen in de belangen alsook de inzet van de betrokken partijen. Van daaruit wordt er bekeken wat de verschillende betrokkenen op dat ogenblik eventueel als mogelijke 'oplossing' of compromis zien. Het doel is in deze fase de context en onderhandelingsmarges zo ruim mogelijk te houden.

Het is belangrijk dat alle partijen voor ogen houden dat er in deze fase nog niet onderhandeld wordt. Het is een aftasten van de haalbaarheid van de verschillende mogelijkheden:

- Wat moet er volgens de jongere/ouders gebeuren om tot een werkbare situatie te komen?
- Wat kan zijn/haar/hun bijdrage zijn om tot een bevredigende oplossing te komen?
- Welke sterke kanten van de betrokkenen kunnen zichtbaar worden gemaakt voor alle betrokken partijen en vervolgens ge(re)activeerd worden?
- Wat wordt er verwacht van de hulpverleners?
- Wat mag er zeker niet gebeuren?

Bemiddeling

Bemiddelen is een zinvolle manier om te werken met probleem- of conflictsituaties tussen allochtone jongeren en hun context of tussen allochtone gezinnen en diensten of voorzieningen. De bemiddelaars van het ondersteuningsteam betrachten een dialoog op gang te brengen tussen de verschillende partijen.

Het ondersteuningsteam heeft alle troeven van de meerzijdige partijdigheid in handen die nodig zijn voor een efficiënte bemiddeling.

In het bemiddelen onderscheiden we twee fasen: betekenisbemiddeling en conflictbemiddeling. Het verkennen en herkaderen (cfr supra) maakt inherent deel uit van de bemiddeling in beide fasen. De fase van de bemiddeling is afhankelijk van de fase waarin het hulpverleningsproces zich bevindt.

- Betekenisbemiddeling :

Het over en weer uitklaren van betekenissen die gekleurd zijn door culturele en migratiegerelateerde ervaringen door middel van gesprekken met alle betrokken 'partijen' in aparte gesprekken. De vraag om stil te staan bij de betekenis van het conflict voor de niet-aanwezige andere kan uiteraard alleen wanneer de bemiddelaar eerst voldoende stilstaat bij wat dit allemaal betekent voor de gesprekspartner zelf.

- Conflictbemiddeling :

Nadat de betekenissen op elkaar zijn afgestemd, kan het eigenlijke belangenconflict het onderwerp worden van de bemiddeling en kan er gewerkt worden aan een compromis. Bij conflictbemiddeling gaan de bemiddelaars in de eerste plaats op zoek naar gemeenschappelijke belangen die, over de belangentegenstellingen heen, de conflicterende partijen met elkaar verbinden (vb. vragen en opmerkingen waardoor de betrokken partijen gaan beseffen dat ze allemaal veel te verliezen hebben bij een breuk). Daarna gaan ze na wat de ene partij vanuit deze gemeenschappelijke belangen van de andere partij nog kan accepteren en wat niet. De onderhandelingsmarges van de betrokken partijen worden afgetast.

In de conflictbemiddeling kan het soms aangewezen zijn om de bemiddelaar de gelegenheid te geven alleen met één van de partijen te spreken omwille van de opbouw van een noodzakelijke vertrouwensrelatie. Deze gesprekken moeten wel gepland worden in overleg met de voorziening of de verwijzende instantie en door hen naar de hulpvrager worden gekaderd.

Lijst met afkortingen

BHG	Brussels Hoofdstedelijk Gewest
CLB	Centrum voor Leerlingenbegeleiding
CSZ	Cultuursensitieve zorg
IJH	Integrale Jeugdhulp
ICB	Interculturele bemiddeling/interculturele bemiddelaar
MANO	Maatschappelijke Noodzaak
MOF	Misdrijf Omschreven Feit
MPI	Medisch Pedagogisch Instituut
nRTJ	Niet-Rechtstreeks Toegankelijke Jeugdhulp
OCJ	Ondersteuningscentrum Jeugdzorg
OOOC	Onthaal Observatie Oriëntatie Centrum
RTJ	Rechtstreeks Toegankelijke Jeugdhulp
SDJ	Sociale Dienst Gerechtelijke Jeugd Bijstand
VK	Vertrouwenscentrum Kindermishandeling
VOS	Verontrustende opvoedingssituatie